

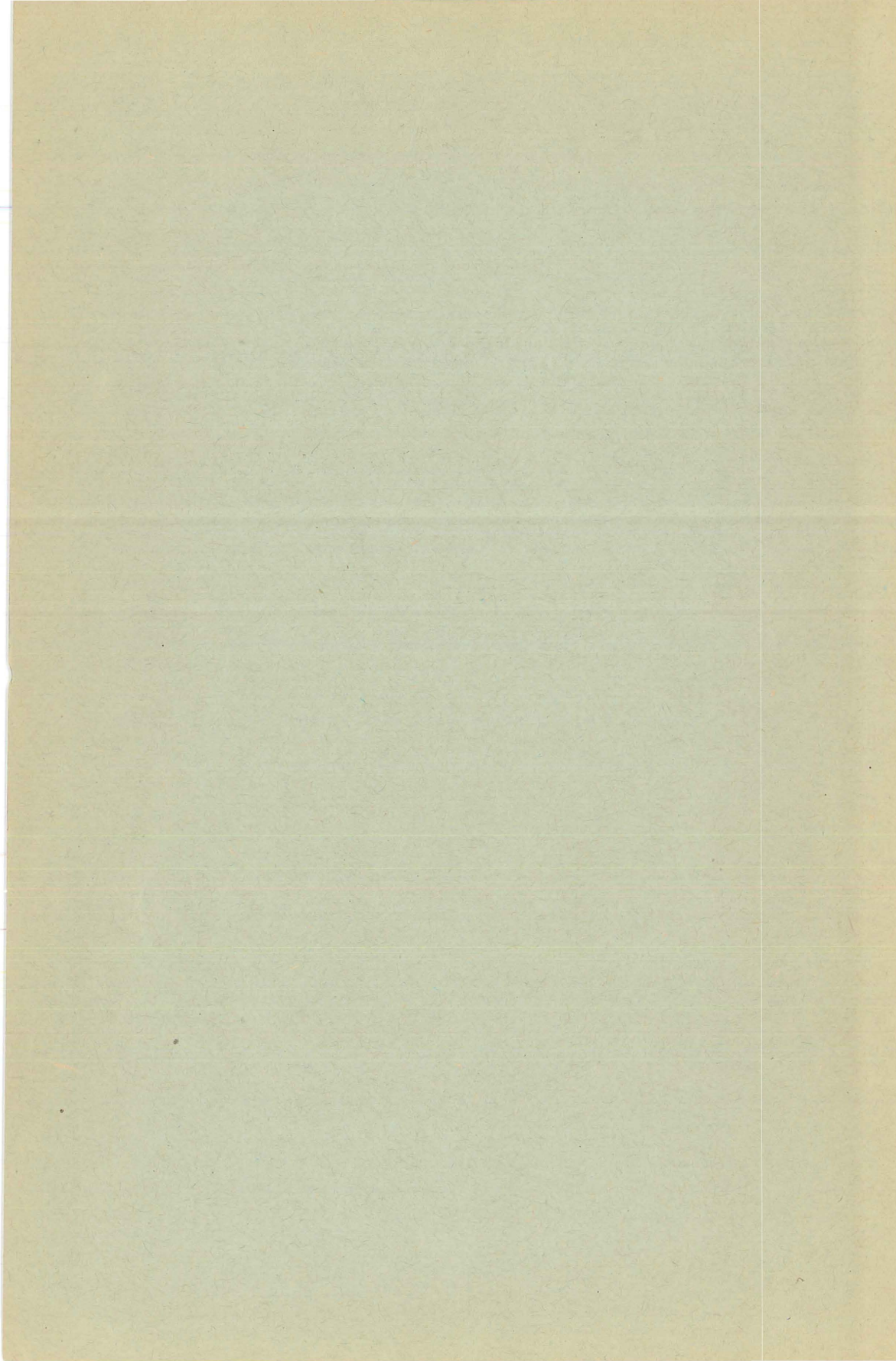
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1952 — Nr. 9

BERETNING
om selfangsten, håkjerringfisket
og overvintringsekspedisjonene i 1952

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.S John Griegs Boktrykkeri, Bergen

1953

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1952 — Nr. 9

BERETNING
om selfangsten, håkjerringfisket
og overvintringsekspedisjonene i 1952

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.S John Griegs Boktrykkeri, Bergen

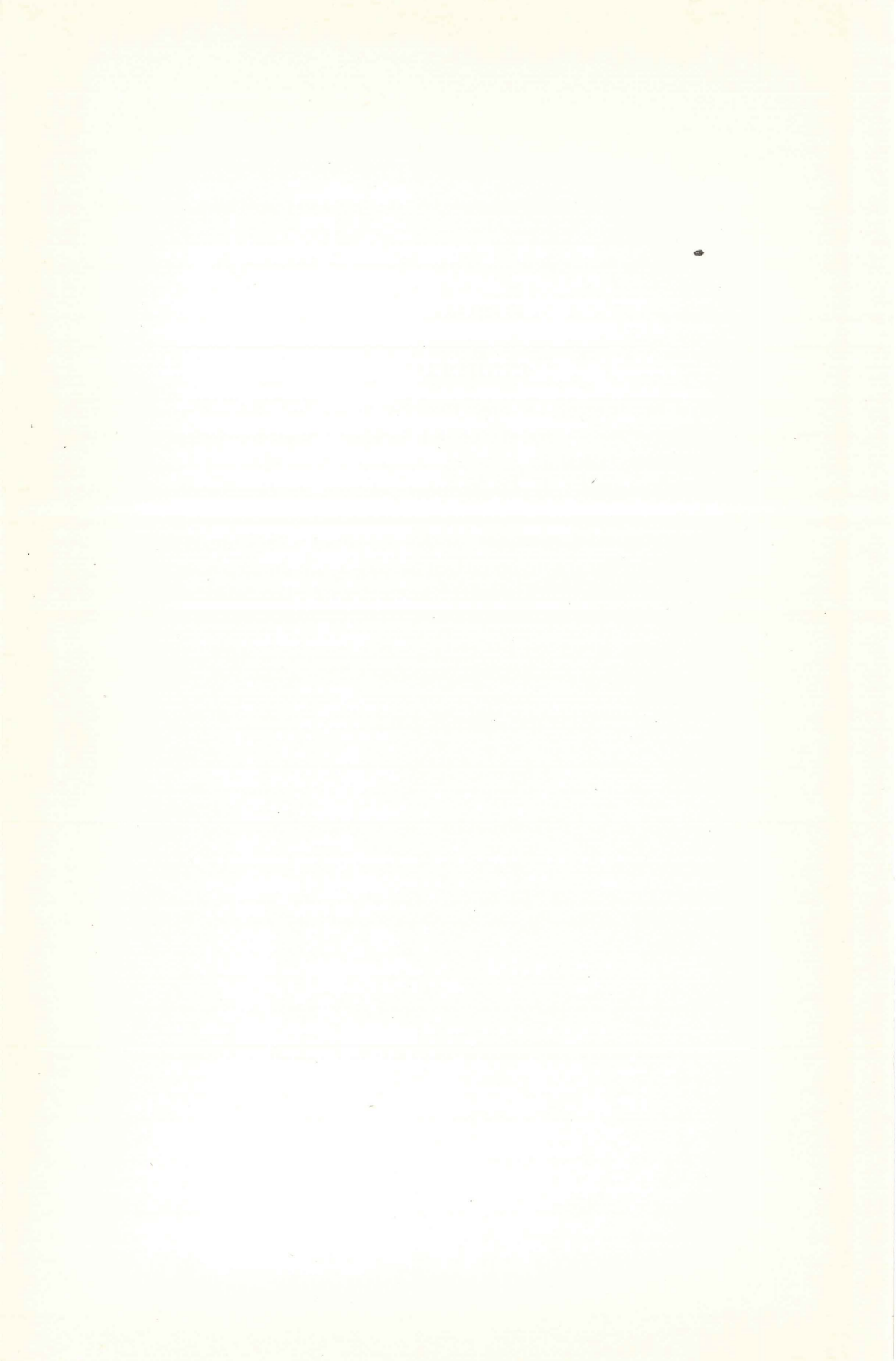
1953

INNHOLD

	Side
Forord	5
Selfangst	
Deltaking (tabell 1 og 2)	7
Fangstmengde og verdi (tabell 3 og 4)	9
Fangsten på de enkelte felter (tabell 5, 6 og 7)	
Newfoundlandfeltet	15
Vesterisen (Jan Mayen-feltet)	16
Grønlandsstredet	17
Østerisen med Nordisen	18
Forlis (tabell 8 og 9)	19
Prisene	19
Håkjerringfiske (tabell 3)	19
Overvintring	21
Sommerekspedisjoner	21

FORORD

Beretningen om selfangsten, håkjerringfisket og overvintringsekspedisjonene i 1952 er utarbeidet på samme grunnlag som de tidligere beretninger. I beretningen for året 1946 (Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1946 — Nr. 4) er det forklart hvorledes selfangststatistikken kommer i stand.

I foreliggende utgave er det kommet med en ny tabell (tab. 7) som viser deltakingen på de forskjellige fangstfelter.

I «Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1952» om «Praktiske fiskeforsøk» vil det senere bli gitt en beretning om de undersøkelser på selfangstfeltene i året 1952 som er foretatt av Fiskeridirektoratets observatører.

Sekretær Sverre Mollestad har stått for utarbeidelsen av denne beretning.

Bergen, februar 1953.

Klaus Sunnanå.

Håvard Angerman.

SELFANGST

Deltaking (tab. 1 og 2).

I 1952 deltok 81 fartøyer i selfangsten mot 80 i 1951 og 73 i 1950. Deltakingen har stort sett øket hele tiden etter krigen. Årlig gjennomsnitt 1947—52 var 70 fartøyer. Til sammenlikning kan en nevne at gjennomsnittlig årlig deltaking 1936—40 var 69 fartøyer.

Fartøyenes samlede tonnasje i 1952 var 4 528 nettotonn mot 4 360 tonn i 1951 og 3 729 tonn i 1950. I gjennomsnitt pr. farkost var dette i 1952 55,9 og for 1951 54,5 nettotonn. For tiden 1936—40 var farkostenes nettotonnasje gjennomsnittlig på 47,3 tonn. De fartøyene som deltok i selfangsten i 1951 og 1952 var således betydelig større enn gjennomsnittet de nærmeste år før krigen.

I alt deltok 1 411 mann i selfangsten i 1952 mot 1 374 i 1951. Gjennomsnittlig besetning var både i 1951 og 1952 17 mann mot 15 mann før krigen (1936—40).

Deltakingen fra Møre gikk ned fra 1951 til 1952 fra 31 til 29 fartøyer. Derimot økte den samlede tonnasje litt. Fartøyene fra Møre var betydelig større enn gjennomsnittet for hele landet (67,2 nettotonn). Deltakingen fra Troms økte fra 37 i 1951 til 41 i 1952. Tonnasjen økte samtidig fra 1825 til 2 188 tonn. Fartøyene fra Troms var litt mindre enn gjennomsnittet for hele landet (53,4 tonn). Det deltok dessuten 3 fartøyer fra Nordland (som i 1951) og 8 fartøyer fra Finnmark (7 i 1951). Foregående år deltok dessuten 1 fartøy fra Vestfold og 1 fra Bergen. Det var ikke fartøyer fra noen av disse to siste stedene på selfangst i 1952.

Av fangstfartøyene i 1952 var 2 dampdrevne mot 4 i 1951. Utviklingen av forholdet mellom damp- og motorfartøyer fra 1925—52 framgår ellers av tab. 2.

Det ble i alt foretatt 104 fangstturer i 1952. Da 7 fartøyer forliste, ble det innklarert fangstprodukter fra 97 fangstturer mot 146 fangstturer året før. 2 fartøyer utførte 3 fangstturer hver, 18 fartøyer 2 turer,

Tabell 1. *Deltaking. Antall fartøyer, lasteevne og besetning da sesongen 1952 begynte, delt etter fartøyenes heimsted.*

Heimsted	Hele flåten			Herav dampfart.			Herav motorfart.		
	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann
Ålesund	2	106	35	—	—	—	2	106	35
Sande	1	27	15	—	—	—	1	27	15
Herøy	5	192	78	—	—	—	5	192	78
Ulstein	1	61	20	—	—	—	1	61	20
Hareid	13	1119	302	—	—	—	13	1119	302
Vartdal	4	283	81	—	—	—	4	283	81
Borgund	2	131	39	1	75	19	1	56	20
Haram	1	30	15	—	—	—	1	30	15
Møre og Romsdal i alt	29	1949	585	1	75	19	28	1874	566
Vågan	1	30	14	—	—	—	1	30	14
Borge	1	23	13	—	—	—	1	23	13
Hol	1	47	17	—	—	—	1	47	17
Nordland i alt ..	3	100	44	—	—	—	3	100	44
Harstad	1	66	17	—	—	—	1	66	17
Tromsø	17	1104	305	—	—	—	17	1104	305
Andørja	1	24	12	—	—	—	1	24	12
Gratangen	4	119	58	—	—	—	4	119	58
Dyrøy	1	41	17	—	—	—	1	41	17
Sørreisa	1	10	9	—	—	—	1	10	9
Balsfjord	2	59	27	—	—	—	2	59	27
Tromsøysund	14	765	224	—	—	—	14	765	224
Troms i alt	41	2188	669	—	—	—	41	2188	669
Hammerfest	6	237	86	1	69	16	5	168	70
Talvik	1	27	13	—	—	—	1	27	13
Kvalsund	1	27	14	—	—	—	1	27	14
Finnmark i alt ..	8	291	113	1	69	16	7	222	97
Sum 1952	81	4528	1411	2	144	35	79	4384	1376
- 1951	80	4360	1374	4	553	102	76	3807	1272
- 1950	73	3739	1164	2	541	69	71	3198	1095
- 1949	74	3243	1134	5	291	87	69	2952	1047
- 1948	61	2338	892	9	599	156	52	1739	736
- 1947	49	1923	679	12	775	197	37	1148	482
Årlig gj.snitt:									
1947—52	70	3355	1109	6	484	108	64	2841	1001
1945—46	24	847	299	7	390	109	17	457	190
1936—40	69	3263	1062	24	1850	442	45	1413	620
1931—35	77	3707	1179	32	2210	554	45	1497	625
1926—30	110	5044	1479	43	2826	677	67	2218	802

Tabell 2. Flåtens prosentvise sammensetning av dampfartøyer og motorfartøyer 1925—1952.

	Prosentdel av samlet antall fartøyer		Prosentdel av samlet nettotonnasje	
	Damp	Motor	Damp	Motor
1952	2	98	3	97
1951	5	95	13	87
1950	3	97	14	86
1949	7	93	9	91
1948	15	85	26	74
1947	24	76	40	60
1946	21	79	34	66
1945	50	50	48	52
1940	36	64	46	54
1939	33	67	48	52
1938	37	63	64	36
1934	39	61	62	38
1929	44	56	60	40
1925	32	68	—	—

mens resten — 54 fartøyer — gjorde én tur i 1952. I 1951 var det tilsvarende 4 fartøyer med 3 turer, 59 fartøyer med 2 turer og 16 med en fangsttur. Det var således stor nedgang fra 1951 til 1952 i antall fartøyer som foretok flere fangstturer. Dette henger vel sammen med prisutviklingen på fangstproduktene våren 1952.

Fangsten foregikk ved Newfoundland (11 turer), i Vesterisen (Jan Mayen-feltet) (47 turer), Grønlandsstredet (13 turer), Nordisen (7 turer), og i Østerisen utenom Nordisen (18 turer). Dessuten fanget ett fartøy både i Vesterisen og Østerisen på en fangsttur. Det ble søkt om konsesjon på fangst i Kvitsjøen, men heller ikke i 1952 lyktes det å få utstedt leidebrev for fangst på dette felt.

Fangstmengde og verdi (tab. 3 og 4).

Samlet fangstutbytte i 1952 ble 260.157 dyr mot 372.661 i 1951 og 255.056 dyr i 1950. Det var således stor nedgang i antall dyr fra 1951 til 1952. Måler en fangsten i gjennomsnitt pr. fangsttur har det imidlertid vært stigning. Gjennomsnittlig antall dyr pr. fangsttur var i 1952 2.682 mot 2.552 i 1951, 2.257 i 1950 og 1.613 dyr i 1939.

Tabell 3. Fangstmengde og fangstverdi

	Antall turer	Grønlandssel			Klappmyss		
		I alt	Herav		I alt	Herav	
			Unge dyr ¹	Voksne dyr		Unge dyr ²	Voksne dyr
<i>Innklareringssted:</i>		stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.
Ålesund	40	89 403	66 251	23 152	36 752	11 348	25 404
Tromsø.....	57	104 788	62 230 ⁴	42 558	27 566	14 447	13 119
<i>Heimsted:</i>							
Møre og Romsdal	39	75 603	59 251	16 352	36 552	11 148	25 404
Nordland	4	2 451	2 054	397	1 724	934	790
Troms	46	109 224	62 226 ⁴	46 998	22 086	11 474	10 612
Finnmark	8	6 913	4 950	1 963	3 956	2 239	1 717
I alt 1952	97	194 191	128 481 ⁴	65 710	64 318	25 795	38 523
1951	146	222 413	128 054	94 359	141 970	68 285	73 685
1950	113	161 602	106 395	55 207	88 418	53 830	34 588
1949	110	122 058	74 927	47 131	59 618	52 047	7 571
1948	108	118 497	68 616	49 863	49 936	28 605	21 331
1947	86	73 067	46 685	26 382	54 855	32 148	22 707
1946	56	34 630	29 548	5 082	30 295	15 293	15 002
1945	14	—	—	—	3 275	500	2 775
1940	32	37 460	33 300	4 160	12 069	10 115	1 954
1939	81	88 138	76 255	11 883	40 485	18 919	21 566
1938	115	100 831	91 382	9 449	28 227	18 887	9 340
1937	123	66 385	55 603	10 782	62 373	36 641	25 732
Årlig gj.snitt							
1947—52	110	148 635	92 193	56 442	76 519	43 452	33 067
1945—46	35	17 315	14 774	2 541	16 785	7 896	8 889
1936—40	92	72 779	63 752	9 027	43 834	24 381	19 453
1931—35	117	129 520	101 365	28 154	50 146	28 216	21 930
1926—30	⁶	207 046	139 833	67 213	51 458	⁶	⁶

¹ Hårfaste kvitunger, andre årsunger samt gråsel.

² Blårygg, blågris, gris og overgangsdyr.

³ Dessuten har noen fangstskuter brakt med seg heim 195 kvitfisk. Verdien er tatt med i den oppførte verdi av fangstprodukter.

etter innklareringssted og heimsted 1952.

Storkobbe	Hvalross	Snadd	Isbjørn			Samlet antall av disse dyr	Samlet spekk- produksjon	Verdi av alle fangst- produkter	Verdi av sel- fangernes hå- kjerringfiske	Selfangernes samlete bruttoutbytte
			I alt	Herav						
				Levende	Døde					
stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	tonn	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
—	—	—	6	1	5	126 161	2838	5 196	492	5 688
1472	45 ⁵	50	75	12	63	133 996	3115	4 954	—	4 954
—	—	—	6	1	5	112 161	2538	4 846	492	5 338
310	—	—	16	1	15	4 501	100	237	—	237
903	45 ⁵	40	44	11	33	132 342	3046	4 515	—	4 515
259	—	10	15	—	15	11 153	269	552	—	552
1472	45 ⁵	50	81	13	68	260 157 ⁸	5953	10 150	492	10 642
5965	1253	791	269	33	236	372 661	8439	27 208	442	27 650
4141	154	242	499	60	439	255 056	5293	11 536	691	12 227
2607	630	501	218	24	194	185 632	3371	9 461	1 196	10 657
2643	7	564	197	21	176	171 826	3448	11 286	1 179	12 465
2340	6	274	194	28	166	130 736	2810	9 728	1 409	11 137
2549	90	333	371	55	316	68 268	1489	3 065	120	3 185
180	1	51	195	—	195	3 702	137	195	449	644
604	2	281	15	—	15	50 431	683	1 075	—	1 075
1447	234	314	108	6	102	130 726	2591	1 560	175	1 735
3956	16	604	138	19	119	133 772	2539	1 735	76	1 811
6780	78	1132	386	42	344	137 134	2920	2 649	260	2 909
3195	349	404	243	30	213	229 345	4886	13 228	902	14 130
1364	46	192	283	28	255	35 985	813	1 630	285	1 915
3602	71	664	174	19	155	121 124	3371	1 823	139	1 962
2535	223	238	126	9	117	182 788	3265	1 983	⁶	1 983
2609	427	⁶	322	⁶	⁶	261 864	5485	3 282	⁶	3 282

⁴ Herav 5 levende sel.

⁵ Herav 3 levende hvalross.

⁶ Ikke særskilt oppgitt.

I 1952 ble det fanget 194.191 grønlandssæl mot 222.413 året før. Fangsten av grønlandssæl utgjorde i 1952 74,6 % av det samlede antall dyr. I 1951 utgjorde fangsten av grønlandssæl 59,7 %, i 1950 63,4 % og i 1939 67,4 % av det samlede antall dyr. Fangsten av unge dyr (hårfaste kvitunger, andre årsunger samt gråsel) utgjorde 66 % av grønlandssælfangsten i 1952 mot 58 % i 1951, 66 % i 1950 og nesten 87 % i 1939. Fordelingen av fangsten på unge og voksne dyr har således variert ganske mye for de forskjellige år. Av de 128.481 unge dyr var det 48.549 hårfaste kvitunger (whitecoat) mot 65.420 året før.

Av klappmyss ble det i 1952 fanget 64.318 dyr mot hele 141.970 i 1951 og 88 418 i 1950. Fangsten av klappmyss utgjorde i 1952 24,7 % av det samlede antall dyr. I 1951 var fangsten av klappmyss 38,1 % i 1950 34,7 % og i 1939 31,0 % av det samlede antall dyr. Tallet på unge dyr (blårygg, blågris, gris og overgangsdyr) var i 1952 25.795 dyr mot 68.285 året før. Fangsten av unge dyr utgjorde 40,1 % av fangsten av klappmyss i 1952 mot 48,1 % i 1951, 60,9 % i 1950 og 46,7 % i 1939. Av klappmyss-fangsten var bare 18.827 vårfødte unger mot 54.510 året før og 49.453 i 1950.

Fangsten av storkobbe, hvalross og snadd gikk sterkt ned fra 1951 til 1952. Det ble fanget 1.472 storkobber mot 5.965 året før. Fangsten av hvalross var i 1952 45 og i 1951 1.253, og av snadd ble det fanget 50 mot 791 året før.

Fangsten av isbjørn var i 1952 81 stk. hvorav 13 levende. Foregående år ble det fanget 269 isbjørner hvorav 33 ble brakt heim levende.

Spekkproduksjonen gikk ned fra 8.439 tonn i 1951 til 5.953 tonn i 1952. I 1950 var spekkproduksjonen 5.293 tonn.

Prisene på selfangstproduktene gikk meget sterkt ned i 1952. Fangstverdien gikk derfor enda mye mer ned fra 1951 til 1952 enn fangstmengden. Innklaringsverdien (den verdi som skipperen oppgir til tollvesenet ved innklaring) utgjorde således bare 10,14 mill. kr. mot hele 27,21 mill. kr. i 1951 og 11,54 mill. kr. i 1950.

Som tidligere år drev en del selfangstfartøyer håkjerringfiske i Grønlandsstredet på andre fangsttur. Disse fartøyers utbytte ble i 1952 205 tonn tran og 42 tonn lever til en samlet innklaringsverdi av kr. 491.000, mot 166 tonn tran og 17 tonn lever til en verdi av kr. 442.000 i 1951. Legger en verdien av selfangsten og håkjerringfisket sammen får en at selfangernes samlede verdiutbytte utgjorde 10,64 mill. kr. i 1952 mot 27,65 mill. kr. i 1951 og 12,23 mill. kr. i 1950.

Tabell 4 viser fangstturene fordelt etter verdien av fangsten. Denne fordelingen er foretatt både på innklaringssted og på fangstfelt. En

Tabell 5. *Fartøyer som utklarte for Newfoundlandfangst i 1952.*

Fartøyets rg. merke og navn	Lengde i fot	Tonnasje		Maskin		Heimsted	Skipperens navn	Beset- ning	Dato for utkla- rering	Dato for innkla- rering
		Brutto- tonn	Netto- tonn	Mrk.	HK					
T-24-T «Quest»	121	253	107	motor	360	Tromsø	I. Johannessen	24	16/2	23/5
T-54-T «Selbarden»	138	497	235	diesel	1000	»	B. Marø	38	22/2	5/6
T-60-T «Polarcirkel» . . .	153	545	200	»	1200	»	J. Jakobsen	37	26/2	26/5
T-91-T «Polarquest»	128	312	107	»	600	»	L. Schelderup	28	15/6	26/5
T-21-TD «Norsel»	150	598	253	»	1100	Tromsøysund	G. Jakobsen	34	15/10-51 ¹	15/5
T-23-TD «Norbjørn»	145	554	214	»	1200	»	L. Jakobsen	35	21/2	26/5
M-10-HD «Paloris»	152	435	153	»	1200	Hareid	Peter Brandal	35	22/2	21/5
M-12-HD «Polarbjørn» . . .	123	292	105	»	660	»	H. Marø	24	22/2	6/5
M-14-HD «Polarstar»	150	424	149	»	900	»	K. Marø	37	4/2	23/4
M-20-HD «Isflora»	123	204	78	»	400	»	K. Johannessen	21	20/2	14/5
M-31-HD «Jopeter»	166	486	209	»	1020	»	K. Nakken	35	25/2	23/5

¹ Gikk først ekspedisjonstur til Antarktis og derfra direkte til fangstfeltet ved Newfoundland.

ser at fangstutbyttet pr. tur varierer meget på de forskjellige fangst-felter. Dette henger selvsagt sammen med at det både nyttes forskjellige båtstørrelser og at fangstturenes lengde varierer, foruten av at mer til-feldige eller naturbestemte årsaker virker inn.

Fangsten på de enkelte felter

(tab. 5, 6 og 7).

Newfoundlandfeltet.

I fangsten ved Newfoundland deltok 11 norske fartøyer i 1952, samme antall som året før. Det var 5 fartøyer fra Møre og 6 fra Troms. Foruten de norske deltok 16 utenlandske fartøyer i denne fangsten. Det er de største fartøyene som nyttes i fangsten ved Newfoundland. De 11 norske fartøyene som deltok på dette felt i 1952 hadde en gjennomsnittlig nettotonnasje på 161 tonn. Mannskapet utgjorde i alt 348 mann, eller gjennomsnittlig 32 mann pr. fartøy. Fangstturenes varighet (fra utklarering til innklarering) var gjennomsnittlig 92 døgn. (I denne beregning er ikke medregnet «Norsel» som først gikk ekspedisjonstur til Antarktis og derfra direkte til fangstfeltet ved Newfoundland.) Gjennomsnittlig innklaringsverdi var 381 tusen kroner.

Første tillatte fangst dag var fastsatt til 5. mars i Gulf of St. Lawrence og 10. mars på selfeltet øst for New Foundland og i Belle Island streket østenfor en linje, trukket mellom Armour Point og Flowers Cove (Kronprinsregentens res. av 18. februar 1952).

Om fangstforholdene m. v. uttaler Aalesunds Rederiforenings Sel-fangergruppe bl. a.: «Overseilingen gikk forholdsvis gunstig og båtene kom i god tid til feltet. — Forholdene på nordsiden var mindre bra i år, med mye dårlig vær og vanskelig isforhold. — Forholdene i Gulfen¹ var tildels bra, men det ble nødvendig å benytte fly for observering av sel-lægrene. Fly ble også rekvirert fra samtlige selfangere som fangstet på utsiden. — Fangstene ble tilslutt noenlunde bra, men det var meget lite av hårfaste pelsskinn (whitecoat). I motsetning til fangsten i 1951, ble i år fanget mest lurv og gammelsel».

Tabell 5 viser deltakingen på Newfoundlandfeltet og tabell 6 fangst-utbyttet. Av 76.524 unge grønlandssel som ble fanget ved Newfoundland i 1952 var bare 18.426 hårfaste kvitunger. Fangsten av klappmyss var helt ubetydelig.

¹ Gulf of St. Lawrence.

Tabell 6. *Newfoundlandfangsten 1946—1952.*

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Antall innklarete fartøyer	1	1	4	7	13	11	11
Antall fangstturer ..	1	1	4	7	14	11	11
<i>Grønlandssel i alt stk.</i>	6 894	9 081	27 480	56 451	101 705	134 004	130 037
Herav unge dyr	6 163	3 899	16 376	38 774	77 599	78 192	76 524
- voksne dyr	731	5 182	11 104	17 677	24 106	55 812	53 513
<i>Klappmyss i alt ....</i>	801	—	2 618	109	3 507	8 227	768
Herav unge dyr	744	—	2 579 ¹	66	845 ²	6 574	712
- voksne dyr	57	—	39	43	2 662 ³	1 653	56
Storkobbe	—	—	3	61 ⁴	1	—	—
Hvalross	—	—	—	623 ⁴	—	—	—
Isbjørn	—	—	1	—	1	—	—
<i>Dyr i alt .....</i>	7 695	9 081	30 102	57 244	105 214	142 231	130 805
Samlet spekkproduksjon, tonn	—	160,0	518,2	1 108,7	1 756,8	2 307,0	2 795,9
Samlet fangstverdi ..							
1 000 kr.	150	500	1 735	2 080	3 092	8 188	4 191

¹ Herav 2 150 blågris fanget i Grønlandsstredet.

² Herav 510 dyr fanget i Grønlandsstredet.

³ Herav 2.600 dyr fanget i Grønlandsstredet.

⁴ Fanget i Davisstredet.

Vesterisen (Jan Mayen-feltet).

Det deltok 53 fartøyer i Vesterisen i 1952, herav 24 fra Møre og 29 fra Nord-Norge. Hele 7 av de fartøyene som deltok på dette felt forliste, derav 5 under orkan i begynnelsen av april. Det ble innklarerert fangst fra 47 fangstturer. De fartøyene som brakte heim fangst fra Vesterisen hadde en gjennomsnittlig tonnasje på 48 nettotonn og en besetning på 17 mann. Fangstturenes gjennomsnittlige varighet var 42 døgn (fra innklarering til utklarering). Gjennomsnittlig innklaringsverdi var 92 tusen kroner.

Første tillatte fangstdag var 24. mars (Kronprinsregentens res. av 18. februar 1952).

Om fangstforhold m. v. uttaler Aalesunds Rederiforenings Selfangergruppe bl. a.: «Overseilingen gikk bra og samtlige båter kom i god tid til feltet for fangstdatoen 24. mars. — Vær og isforhold utviklet seg imidlertid ugunstig i år, og allerede den 23. mars forliste den første selfanger «Vestis». Mannskapet ble berget av «Sjannøy». — Der var tildels bra ansamlinger av klappmyss, og noen skuter kom i bra ungsel-fangst, — men stadig dårlig vær hindret fangsten. Omkring 3. april ble stormen voldsom og båtene måtte søke ly best mulig, eller bakke av uværet. Dessverre viste det seg at flere fartøyer ble savnet etter stormen. De igjenværende Sunnmøre-skuter hadde til dels bra fangster, men helst noe under middels».

Fangsten i Vesterisen ble 43.576 grønlandssel (herav 30.013 hårfaste kvitunger), 39.212 klappmyss (herav 17.798 vårfødte unger), 3 storkobber, 1 isbjørn og 1.861 tonn spekk. Innklaringsverdien av alle fangstproduktene var kr. 4.335.000. I 1951 var fangsten i Vesterisen 52.818 grønlandssel, 85.221 klappmyss, 1 hvalross, 2 isbjørner og 2.999 tonn spekk til en samlet innklaringsverdi av kr. 12.280.000.

Grønlandsstredet.

Her deltok 13 fartøyer i 1952, alle fra Sunnmøre. Alle fartøyer som deltok her hadde tidligere i sesongen fanget på andre felter. Fangstforholdene for klappmyss var gunstige. Det ble som vanlig også drevet en del håkjerringsfiske.

De fartøyene som deltok i fangsten i Grønlandsstredet i i 1952 hadde en gjennomsnittlig nettotonnasje på 56 tonn og en besetning på 15 mann. Fangstturenes varighet var gjennomsnittlig 80 døgn (fra utklarering til innklarering).

Den samlede fangst på dette felt i 1952 var 16.910 klappmyss, 5 isbjørner og 736 tonn spekk. Innklaringsverdien av disse fangstprodukter var 736 tusen kroner. Selfangerne brakte dessuten med seg heim 205 tonn håkjerringtran og 42 tonn håkjerringlever til en verdi av 491 tusen kroner. Til sammenlikning kan nevnes at fangstutbyttet på dette felt foregående år ble 120 grønlandssel, 45.807 klappmyss, 2 storkobber, 6 isbjørner og 1.741 tonn spekk til en samlet innklaringsverdi av kr. 2.896.000. Dessuten ble det i 1951 brakt heim 166 tonn håkjerringtran og 17 tonn håkjerringlever til en verdi av kr. 442.300.

Tabell 7. *Antall fangstturer, fartøyenes størrelse, fangstturenes varighet og gjennomsnittlig fangstverdi fordelt på felter.*

	Antall turer i alt	Turenes gj. varig- het	Fart. gj. stør- relse	Mann- skap gj. pr. fartøy	Gj. inn- klarers- verdi pr. fangsttur
		dager	net.tonn		1000 kr.
<i>Innklarert:</i>					
Ålesund	40	61	69	19	142
Tromsø	57	48 ¹	42	15	87
<i>Fangstfelt:</i>					
Newfoundland	11	92 ¹	161	32	381
Vesterisen	47	42	48	17	92
Grønlandsstredet	13	80	56	15	94
Nordisen	7	59	14	9	22
Østerisen forøvrig	18	38	17	11	40
Både Vesterisen og Østerisen	1	46	66	17	80
I alt	97	53 ¹	54	17	110

¹ Heri er ikke medregnet «Norsel» som først gikk ekspedisjonstur til Antarktis og derfra direkte til fangstfeltet ved Newfoundland.

Østerisen med Nordisen.

Det deltok 20 fartøyer på dette felt i 1952 mot 34 fartøyer i 1951 og 38 i 1950. Alle fartøyer i 1952 var fra Nord-Norge. Det ble foretatt 25 fangstturer mot 56 turer året før. Det er helst mindre fartøyer som nyttes på dette felt. Til Nordisen ble det gjort 7 turer. Fartøyene som ble nyttet var på gjennomsnittlig 14 nettotonn og med en besetning på 9 mann. Til Østerisen forøvrig ble det foretatt 18 fangstturer. Fartøyene her var på gjennomsnittlig 17 netto-tonn og med en besetning på 11 mann. Fangstturenes gjennomsnittlige varighet var på 44 døgn (fra innklarering til utklarering).

Fangsten i Østerisen (og Nordisen) var i 1952 19.418 grønlandssel, 6.678 klappmyss, 1.469 storkobber, 45 hvalross, 50 snadd, 75 isbjørner (herav 12 levende), 195 kvitfisk og 563 tonn spekk. Innklaringsverdien av disse fangstprodukter var 799.000 kroner. Til sammenlikning kan nevnes at fangsten i 1951 var 35.371 grønlandssel, 2.715 klappmyss,

5.943 storkobber, 77 hvalross, 791 snadd, 245 isbjørner (herav 28 levende), 142 kvitfisk og 1.232 tonn spekk til en samlet innklaringsverdi på kr. 3.194.598.

Forlis (tab. 8 og 9).

Hele 7 fartøyer totalforliste i 1952 mot ett fartøy i 1951. Av disse var 1 heimehørende i Finnmark, 3 i Troms og 3 i Møre og Romsdal fylke. Hele 6 fartøyer forliste i Vesterisen og 1 ved Bjørnøya (på tilbaketur fra Vesterisen). I alt omkom 79 mann ved forlisene.

I tab. 8 er satt opp en fortegnelse over de fartøyene som forliste i 1952. Tab. 9 gir en oversikt over totalforlisene siden 1926.

Prisene.

I 1952 er det blitt oppgitt følgende førstehandspriser på fangstprodukter:

Whitecoat (hårfaste kvitunger)	kr. 24.— — 25.—	pr. stk.
Whitecoat (nesten hårfaste)	kr. 20.— — 24.—	-
Blueback («blårygg»)	60.—	-
Blågris (hårfaste)	25.— — 40.—	-
Hårfaste klappmyss	20.— — 55.—	-
Voksen grønlandssel (gammelsel, sadlers)		
hårfaste	10.— — 16.—	-
Ikke hårfaste sadlers, bluebackgarvere,		
samt gråsel	5.— — 12.—	-
Ikke hårfaste klappmyss	16.—	-
Lurv	10.— — 12.—	-
Storkobbe	1.50 — 2.—	pr. kg.
Hvalross	1.— — 5.50	-
Spekk	0,70 — 1,—	-

HÅKJERRINGFISKE (tab. 3).

Det ble drevet kombinert selfangst og håkjerringfiske i Grønlandsstredet av 11 fartøyer i 1952. Fangstresultatet ble 205 tonn håkjerringtran og 42 tonn håkjerringlever til en samlet innklaringsverdi av kr. 491.500. I 1951 brakte 14 kombinerte selfangst- og håkjerringfartøyer heim 166 tonn tran og 17 tonn lever til en samlet innklaringsverdi av kr. 442.300.

Tabell 8. *Forlis i 1952.*

Navn	Heimsted	Nettotonn	Forlist	
			Sted	Dato
F-114-T «Ungsel» ..	Talvik	27	Bjørnøya	22/5
T-25-T «Ringsel»	Tromsø	26	Vesterisen	antakelig 4/4—5/4
T-44-B «Vårglimt» ..	Balsfjord	47	—	-
T-78-TD «Brattind»	Tromsøysund	24	—	-
M-170-HØ «Pels» ..	Herøy	22	—	-
M-17-VD «Buskøy» ..	Vartdal	61	—	-
M-352-HØ «Vestis» ..	Herøy	43	—	23/3

 Tabell 9. *Forlis siden 1926.*

	Forliste			Av disse var heimehørende i								Forlis i % av hele flåten
	Damp- fartøyer	Motor- fartøyer	Antall fartøyer forlist i alt	Oslo	Rogaland og Aust-Agder	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark		
1952	—	7	7	—	—	3	—	—	3	1	8,6	
1951	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1,3	
1950	—	3	3	—	—	—	—	—	3	—	4,1	
1949	—	3	3	—	—	1	1	—	1	—	4,1	
1948	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1947	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1946	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2,9	
1945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
I alt 1947—52..	—	14	14	—	—	5	1	—	7	1	3,3	
» 1945—46..	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2,1	
» 1936—40..	6	21	27	—	1	9	—	1	15	1	7,9	
» 1931—35..	8	16	24	1	—	12	—	—	11	—	6,2	
» 1926—30..	11	39	50	—	1	14	—	4	28	3	9,1	
» 1926—52..	26	90	116	1	2	41	1	5	61	5	6,7	

Håkjerringfiske i fjerne farvann ble foruten av selfangerne bare drevet av et fartøy i 1952. I 1951 ble slikt fiske drevet av 35 fartøyer, i 1950 7 fartøyer, i 1949 15 fartøyer og i 1948 70 fartøyer. Det har således vært meget stor forskjell i deltakingen i dette fisket fra år til år. Grunnen til den minimale deltaking i 1952 må vel helst tilskrives

avsetningsvansker for fangstproduktene. — Fangsten i 1952 ble bare 11 tonn håkjerringtran til en verdi av 20.000 kroner. I 1951 var fangstresultatet 161 tonn tran og 321 tonn lever til en samlet innklaringsverdi av kr. 678.000.

Det samlede resultat¹ av håkjerringfisket i fjerne farvann ble således i 1952 216 tonn tran og 42 tonn lever til en innklaringsverdi av kr. 511.000. Det samlede fangstresultat i 1951 var 327 tonn tran og 338 tonn lever til en innklaringsverdi av kr. 1.120.565.

OVERVINTRING

I 1952 ble det innklarert fangstprodukter fra 7 overvintrings ekspedisjoner, medregnet radiostasjonene på Jan Mayen og Hopen. 5 av ekspedisjonene innklarte fra Svalbard og Jan Mayen og 2 fra Grønland. Også i 1951 ble det innklarert fangstprodukter fra 7 overvintrings ekspedisjoner.

Etter oppgavene ved innklaring ble fangstresultatet: 552 rev (blårev og kvitrev), 31 sel, 4 hvalross, 195 snadd, 39 storkobbe, 25 isbjørn, 7.160 kg spekk, 25 tønner laks (røye), 8 moskusskin og 4 levende moskuskalver.

SOMMEREKSPEDISJONER

Det ble bare innklarert fangstprodukter fra en sommer ekspedisjon (spansk-tysk reiseselskap) i 1952 mot 5 ekspedisjoner året før. Fangsten var 2 snadd og 19 isbjørn (herav 5 levende).

¹ Tallene avviker noe fra oppgavene i «Norges Fiskerier» som også omfatter litt håkjerringfiske ved norskekysten.

